

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ХРИСТО БОТЕВ"
гр. Драгоман, обл. Софийска, ул. "Кирил и Методий" №12, I schooldr@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

Стоян Стоянов

Директор на СУ

ПРОГРАМА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Сериозен проблем за образователната ни система са броят на отсъствията на учениците и бавният темп на намаляване на преждевременно напусналите училище ученици от задължителната училищна възраст.

Създаването на условия за редовното присъствие в училище и активната работа по време на учебния час са важни за бъдещето на всеки ученик. Те са гаранция за неговия успех, залог за по-добра квалификация и по-големи възможности за реализация, условие за повишаване качеството на образованието. Важна роля в това отношение има училището, което трябва да подхожда комплексно и същевременно индивидуално за всеки конкретен случай на ученик, застрашен от отпадане или вече напуснал училище.

Предприемането на адекватни и ефективни мерки от педагогическите екипи за намаляване броя на отсъствията и броя на преждевременно напусналите училище ученици следва да се основават на задълбочен анализ на причините, пораждащи тези явления, на оценка на ефикасността на съществуващите мерки и училищната политика.

Предлаганата програма е основана на разбирането, че главна ценност в образователната система е ученикът.

На основата на идентифицираните проблеми в програмата са представени конкретни мерки за реализиране на определените дейности.

Задачите на програмата са:

1. Да очертае дейности по формулираните мерки.

2. Да представи план за действие.

I. Мерки

1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици.

Отговорници: директор, кл. ръководители

2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Отговорници: кл. ръководители

3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

Отговорници: кл. ръководители

4. Прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

Отговорници: кл. ръководители

5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на извънкласни дейности.

Отговорници: ръководители на извънкласни дейности

6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

Отговорници: кл. ръководители и родители

7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, ЦОП Драгоман, Отдел „Закрила на детето“.

Отговорници: кл. ръководители, МКБППМН, психолог към ЦОП

8. Контрол на редовното и точното отразяване/нанасяне на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отговорници: директор, кл. ръководители

9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици.

Отговорници: кл. ръководители, учители

Дейности

Дейност 1. Мерки за недопускане на фиктивно записване на ученици:

- Своевременно информиране за статута на ученици чрез поддържане на връзка с обществени институции
- Осъществяване на постоянна връзка с кметовете на малките населени места
- При необходимост осъществяване на посещения от страна на педагогическия персонал по домовете на деца в риск
- Своевременно отразяване процесите на записване, преместване, преминаване в друга форма на обучение и напускане на образователната система

Дейност 2. Проучване и анализиране на основните причини за отсъствията на учениците и риска от преждевременно напускане на училище.

Идентифициране на деца в риск от отпадане (класен ръководител)

Ролята на класния ръководител (индивидуална работа с децата в риск)

Интеркултурно обучение (родители + учители)

Осигуряване на обяд за учениците от начален етап

Гражданско образование, здравно образование и професионално ориентиране

Индивидуална работа с деца в риск (часовете за консултации)

Осигуряване на безплатни помагала

Привличане на родителите в превенцията
Взаимодействие между институциите
Осигуряване на безплатен транспорт за учениците от гимназиален етап
Дейност 3. Механизъм за идентификация на учениците в риск от отпадане

- Класните ръководители, след проучване, изготвят *индивидуална оценка* за всеки ученик в риск.
постоянен
Отговорници: кл. ръководител
- *Създаване на регистър* за децата в риск в училището (информацията в този регистър може да се получи от друго училище, когато детето се премества, по служебен път).
Срок: постоянен
Отговорници: кл. ръководител
- *Формиране на екипи* според идентифицираните потребности на децата в риск да отпаднат от училище. (В екипа може да се включат представители на класните ръководители и други учители, на родителите, на учениците.)
 - за деца в риск да отпаднат от училище поради *трудности в ученето*
Отговорници: кл. ръководители, учители, родители, ученици
 - за деца в риск да отпаднат от училище поради *поведенчески проблеми*
Отговорници: кл. ръководители,
 - за деца в риск да отпаднат от училище поради *социално-икономически проблеми.*
Отговорници: кл. ръководители, родители
- Идентифициране на причините, които оказват силно влияние върху отпадането от училище.

Социално-икономически причини

Лошото качество на живота на определени социални слоеве поставя сериозни препятствия пред образованието на децата и младежите от тези групи.

Ниските доходи не позволяват на много семейства да покрият разходите на своите деца за образование (за учебници, тетрадки, дрехи, храна) и се посочват от родителите като главна причина за отпадане.

Бедността на семейството е съществена причина за отпадането от училище.

От друга страна, *детето*, което не посещава училище, е ценно и *като трудов ресурс* и често подпомага формирането на семейния бюджет или участва в домакинската работа. Основната им заетост е свързана със събирането на вторични суровини или работа в строителството, деца, които помагат на своето семейство чрез грижа за някои от своите братя, сестри, по-възрастен човек или в домашното стопанство.

Образователните причини за отпадане от училище

- затрудненията при усвояване на учебния материал
- слаб интерес към учебния процес и произтичащото от него нежелание да се посещава училище
- наличие на конфликтни отношения със съученици.

Етнокултурната среда на детето оказва съществено влияние

-ранното встъпване в брак

-лош жизнен стандарт и битови условия, безработица и др.

-влиянието на семейството (отглеждане на деца в непълни семейства ниско образователно равнище на родителите, безотговорно родителство и др.).

Познаването на тези специфични гледни точки, които често извеждат проблема отвъд собствената отговорност за неговото причиняване и съществуване, е важна предпоставка за ефективната превенция и ограничаване на отпадането от училище.

Родителите акцентират върху трудната икономическа ситуация на семейството, бедността и невъзможността да се посрещнат разходите, свързани с образованието на детето.

Дейност 4. Разработване и прилагане на мерки за намаляване на отсъствията на учениците.

4.1. Преосмисляне и планиране на работата с родителите

Алтернативи на традиционната родителска среща

Възможност да признаем собствените си грешки и желанието за промяна

Умението да кажем, че имаме нужда от тяхната помощ

Родителите – партньори и хора с идеи

Разпределението на отговорности и ангажименти

4.2. Превръщането на училището в място, в което всяко дете има място за изява

Създаване на форми на работа по интереси (според желанията на децата)

Организиране на различни конкурси и училищни инициативи

Участие в общински и областни състезания и олимпиади

Подобряване на системата за провеждане на консултации

Гарантирането на личната свобода и достойнството на децата

Възможност за участие в училищния живот като партньори

Възможност за срещи с представители на институции, външни на училището.

4.3. Превенция на отсъствията от училище и ранното напускане на системата

-Индивидуална работа от страна на учители, класни ръководители, психолог със застрашените от отпадане ученици

-Засилване обучението по гражданско и здравно образование

-Осигуряване на ресурсно подпомагане на учениците със СОП

-Активна работа на учителите с проблемните деца с цел приобщаване към училищния живот

-Стриктно отбелязване на отсъстващите ученици и системни текущи проверки от страна на ръководството на училището

-Своевременно информироване на родителите за отсъствията и успеха на учениците

-Съвместни дейности с училищното настоятелство за преодоляване на проблема с отпадане на ученици от училище

-Съвместна работа с МКБППМН, ДСП, отдел „Закрила на детето“, ДПС при РУ

-Организиране на извънучилищни дейности и извънкласни клубове по интереси

Дейност 5. Мерки за подкрепа на учениците в риск от напускане чрез различни форми на извънкласни дейности.

Основни задачи са:

- С цялостната образователно-възпитателна работа да се съдейства за придобиване на интелектуални умения, социална култура и гражданска ангажираност, необходими за пълноценен живот на учениците в постоянно променящите се обществени отношения.

- Да се създадат предпоставки за личностна мотивация и ангажираност на учениците за съзнателно и активно участие в учебно-възпитателния процес, в училищните и извънучилищните дейности и мероприятия.

- Да се работи целенасочено за формиране у учениците на гражданско съзнание и социално поведение.

Мерки

Ангажиране и участие на учениците в риск от напускане в дейности по:

-Събиране и сглобяване на материали за училищни и национални празници.

-Оформяне на кът във фойето на училището и изготвяне на коледна украса

-Участие в коледната дарителска акция на училищния БМЧК

-Изработване на мартеници.

-Участие в заниманията по интереси организирани в училището.

Дейност 6. Мерки за подкрепа на учениците в риск с участието на родителските общности.

-Работа с деца/ученици и семействата им преди възникване на проблеми и рискове

- Индивидуална работа с всяко дете в риск да отпадне от училище
- Повишаване чувствителността на родителите към нуждите на децата и развитие на умения за тяхното посрещане
- Конкретизиране на правилника на училището в частта му за налагане на наказания на учениците (брой отсъствия – вид наказание)
- Запознаване на родителите с правилника на училището
- Съгласуване на дейностите с ОЗД, МКБППМН, ДПС
- Сключване на споразумение с ЦОП – Община Драгоман за съдействие и за предоставяне на услуги на детето и/или родителите
- Материално подпомагане на нуждаещи се семейства: бесплатно осигуряване на дрехи и учебници и/или учебни помагала
- Осигуряване на часове за консултация за подпомагане на изоставащите деца
- Санкциониращи мерки – спиране на социалните помощи, ако детето не посещава редовно училище
- Специализирана педагогическа подкрепа за изоставащите и застрашени от отпадане
- Използване на целодневна форма на обучение в начален етап
- Приобщаване на изоставащите и застрашени от отпадане към извънкласните форми на училищен живот
- Развитие на разбирането на детето за отговорност за собственото му поведение
- Подкрепа на учениците да направят информиран избор за своите постъпки
- Развитие на умения за взаимопомощ и приемане на различията

Дейност 7. Мерки за подкрепа на учениците в риск от страна на представители на местната власт, гражданския сектор и работодателските организации.

- На ниво училище се извършва индивидуална работа както с детето в риск, така и с другите членовете на семейството.
- Ако, независимо от предприетите от училището мерки, детето продължава да бъде в риск от отпадане, се изготвя *писмо до ОЗД*.
- ОЗД предприема мерки за закрила след проучване и изготвяне на план за действие.
- Санкциониране на родителите по ЗПУО.

Дейност 8. Механизъм за контрол на редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

Цел: Настоящият механизъм е разработен с цел превенция на отсъствията на учениците.

Задача: Осъществяване на контрол за редовното и точното отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.

Отговорници: класен ръководител, учител, директор

Дейности, разпределени, както следва:

1. Учител.

- В началото на учебния час отразява в дневника на класа номерата на закъснелите и отсъстващите ученици.
- Ефективно провеждане на консултации по учебни предмети и допълнителни занимания с деца и ученици.
- Своевременно информира класните ръководители за наличие на ученици с допуснати голям брой извинени и неизвинени отсъствия по съответния учебен предмет.
 - Класен ръководител.
- Нанася стриктно броя извинени и неизвинени отсъствия на учениците в дневника на класа.
- При установяване на голям брой неизвинени отсъствия своевременно информира родителите за отсъствията и успеха на учениците.
- Ежемесечно писмено подава справка за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия до директора.

- Изготвя докладна записка до директора на училището относно ученици, предложени за налагане на наказание съгласно ЗПУО.

3. Директор.

- Разглежда подадените докладни записки относно ученици, предложени за наказание.
- Извършва системни проверки и следи за редовното нанасяне на отсъствията на учениците в дневника на класа.
- Извършва периодични проверки по време на учебен час относно съответствие между броя на отсъстващите ученици и броя на нанесените отсъствия в дневника на класа.
- Въз основа на подадените справки от класните ръководители за ученици, допуснали над 5 неизвинени отсъствия за текущия месец, уведомява писмено Дирекцията за социално подпомагане.
- Писмено уведомява ДСП за предстоящи наказания на ученици.
- Извършва ежемесечен контрол върху изпълнението на задълженията на педагогическите екипи за непрекъснат контакт и информиране на родителите за развитието на ученика и отсъствията му.

Дейност 9. Механизъм за реинтеграция на отпадналите от училището ученици

- Идентифициране на отпаднали ученици
- Работа с отпадналите и техните семейства
- Преодоляване на социалните пречки пред реинтеграцията на отпадналите ученици: закупуване на учебни пособия, материали и др.
- Дейности за наваксване на пропуснатия учебен материал, вкл. допълнителни занимания, допълнителни часове и др.
- Допълнително обучение на учители и директори за работа с отпаднали ученици
- Реинтеграция на отпаднали ученици в училище и прилагане на механизми за превенция на повторно отпадане, вкл. чрез привличане на помощници на учителя
- Организиране на срещи с родители и деца с цел разясняване необходимостта от завършена степен на образование

Настоящата програма е приета с решение на педагогически съвет протокол № 11 от 12.09.2022 г. и е утвърдена от директора на СУ „Христо Ботев“ със заповед № 408/14.09.2022 г.